

РЕШЕНИЕ

№ 188

гр. Варна, 03.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи май през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Марин Г. Маринов

Членове: Магдалена Кр. Недева
Диана Д. Митева

при участието на секретаря Дарина Б. Баева
като разгледа докладваното от Магдалена Кр. Недева Въззивно търговско дело № 20253001000168 по описа за 2025 година

за да се произнесе, съобрази следното:

Производството по делото е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по подадена въззивна жалба от Р. Р. Н. и В. А. Н., чрез процесуалния име представител адв. П., и въззивна жалба, подадена от АЛИАНЦ ФЕРЗИХЕРУНГС АГ (Германия), представлявано от адв. Н. от САК срещу решение № 499/02.12.2024 г., постановено по т.д.№ 231/2023г. по описа на Варненския окръжен съд, с което съдът частично е уважил предявените иски от Р. Р. Н. и В. А. Н. срещу „Алианц Ферзихерунгс АГ“, ФР Германия, за заплащане на сумите от по 200 000 лв. на всеки поотделно, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, настъпили в резултат от смъртта на дъщеря им С Р Р.а, вследствие на ПТП от 09.11.2022 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на предявяване на застрахователната претенция - 18.01.2023 г. до окончателното заплащане на задължението, като е отхвърлил исковите за разликата над присъдените от по 200 000 лв. до претендираните от по 250 000 лв., ведно със законната лихва от датата на ПТП - 09.11.2022 г. до окончателното изплащане на сумите, като неоснователни.

Въззивниците Р. Р. Н. и В. А. Н. обжалват решението в отхвърлителната му част. Считат същото за частично неправилно и необосновано, като постановено при допуснати нарушения на материалния и процесуален закон. На първо място излагат оплаквания за неправилно приложение нормата на чл. 52 ЗЗД. Недооценявайки реално претърпените от ищците болки и страдания от загубата на дъщеря им, съдът е приложил формално принципа за справедливост. Навеждат доводи за несъразмерност на определените обезщетения спрямо реално претърпените неимуществени вреди, в т.ч. в противоречие със събраните по делото гласни и писмени доказателства. На следващо място считат, че съдът не е съобразил задължителната съдебна практика, обективирана в ППВС № 4/68 и в решения на ВКС по реда на чл. 290 ГПК, както и като ориентир нивата на застрахователните лимити, съществуващата в страната икономическа обстановка и ежегодно увеличаващия се инфлационния индекс към датата на застрахователното събитие. Искат отмяна на първоинстанционното решение в отхвърлителната му част и постановяване на друго, с което исковите претенции бъдат уважени изцяло.

Въззиваемата страна счита жалбата за неоснователна и моли съда да я остави без уважение, като потвърди решението в обжалваната му част като правилно и законосъобразно.

Въззивникът АЛИАНЦ ФЕРЗИХЕРУНГС АГ (Германия) обжалва решението в частта, с която е осъдено да заплати на ищците обезвреда за неимуществени вреди за разликата над от по 150 000 лв. до присъдените от по 200 000 лв. Излага оплаквания за неправилност на обжалваното решение в съответната му уважителна част, като постановено при допуснати от съда нарушения на материалния и процесуалния закон. Навежда оплаквания за нарушение нормата на чл. 52 ЗЗД, намирайки присъденото обезщетение за прекомерно. Счита, че съдът неправилно е обсъдил събрания по делото доказателствен материал, като е допуснал и нарушение на чл. 12 ГПК. Навежда доводи, че при ищците са налице и други фактори и обстоятелства, спомагащи за възстановяването им, позовавайки се и на изготвената по делото СПЕ. Моли съда да отмени решението в съответната му уважителна част, отчитайки компенсаторния характер на обезвредата, като постанови друго, с което да намали присъдените обезщетения за неимуществени вреди до

справедлив размер от по 150 000 лв., респ. да отмени в частта от по 150 000 лв. до присъдените от по 200 000 лв.

Въззиваемата страна оспорва жалбата и моли съда да я остави без уважение.

Съдът, за да се произнесе по съществото на въззива, прие за установено следното :

Предявените иски са с правно основание чл.432 КЗ.

От събраните по делото доказателства безспорно се установява от фактическа страна, че процесното ПТП е осъществено на 09.11.2022 г. при управление на лек автомобил „БМВ“ с рег. № XXXXXXXXX по пътния участък от с. Бенковски в посока с. Здравец, обл. Варна, при което водачът Р Р А нарушил правилата за движение по пътищата, като се движил с несъобразена с конкретната пътна обстановка и законови ограничения скорост, в следствие на което изгубил управление над автомобила и напуснал пътното платно в ляво след началото на изпълнявания десен завой. При настъпилата самокатастрофа в крайпътно дърво била причинена смъртта на намиращата се в автомобила С Р Р.а – дъщеря на ищците, получила несъвместими с живота травматични увреждания.

По случая било образувано досъдебно производство № 2319/2022 г. по описа на IV РУ-ОД на МВР-Варна и пр. пр. № 6961/2022 г. по описа на Варненска окръжна прокуратура. Поради настъпилата смърт на водача Р Р А наказателното производство е прекратено.

Безспорно е още, че към датата на ПТП гражданската отговорност на водача на лекия автомобил е била застрахована при ответното застрахователно дружество.

Вследствие на настъпилата смърт ищците преживяли силни негативни психически емоции, развили остра стресова реакция и душевно разстройство.

Горната фактическа установеност налага извода за наличието на всички елементи от фактическия състав за ангажиране отговорността на застрахователя за възстановяване на претърпените от ищците неимуществени вреди в резултат на процесното ПТП – болки и страдания от внезапната загуба на дъщеря им, виновно и противоправно поведение на застрахования водач и причинно следствена връзка между деликта и понесените вреди.

Основният спорен между страните въпрос, пренесен и пред настоящата инстанция, касае размера на дължимото застрахователно обезщетение, който следва да бъде определен съобразно критерият за справедливост, установен в нормата на чл.52 ЗЗД и задължителната и актуалната застрахователна съдебна практика.

В тази връзка съдът следва да съобрази т.2-ра на ППВС No 4/68г., в която са дадени задължителни указания по приложението на чл.52 ЗЗД за изясняване на понятието "справедливост" по вложения от законодателя смисъл в посочената норма, които не са загубили актуалност и до днес и съгласно които това понятие не е абстрактно, а всякога обусловено от редица конкретни и обективно съществуващи обстоятелства - начинът на извършване на деликта, характерът на увреждането, произтичащите от него физически и психологически последици за увредените лица, възраст на пострадалите, социално положение, които решаващият съд е длъжен не само да посочи, но и да ги прецени в тяхната съвкупност. /Така решение No 93 от 23.06.2011 г. на ВКС по т. д. No 566/2010 г., II т. о., ТК и решение No 111 от 1.07.2011 г. на ВКС по т. д. No 676/2010 г., II т. о., ТК/.

При прилагане на тези критерии в процесния случай съдът съобразява събраните по делото доказателства относно тежкия емоционален отзвук, който внезапната загуба на дете е оказало върху нейните родители, преценявайки преди всичко заключението на приетата пред първата инстанция СПЕ и депозираните свидетелски показания.

Според заключението на СПЕ узнаването за смъртта на дъщеря им С първоначално е предизвикало у всеки един от ищите симптомите на Остра стресова реакция, с различни психични и соматични симптоми, като в следващите дни, месеци и година при ищите се е разгърнала картината на протрахирана и усложнена Реакция на скръб /траур/ с тежък депресивен синдром, като вид разстройство в адаптацията. Проявили са се психопатологични симптоми, като илюзии и халюцинации, изразени при бащата на починалата в усещания за присъствие и вярвания за прераждане, а при майката се проявяват под формата на психогенни /конверсионни/ припадъци. Описаните изживявания от ищите съответстват на реакция на скръб с тежък депресивен синдром, която в случая продължава и след обичайният период от шест месеца до една година, като към момента на

изследването и при двамата ищци са налице симптоми на умерено-тежък депресивен епизод. Според в.лице при ищците се наблюдават симптоми като липса на удоволствие, плач, тревожност, нервно напрежение, проблеми със съня, липса на апетит, затруднено концентриране, усещане за невъзвратимост, себезатваряне, ограничени контакти и др. Липсват критерии за диагнозата посттравматично стресово разстройство. С времето тежестта на дистимията и анхедонията се редуцира. В с.з. в.лице пояснява, че употребеното от ищците лекарство деанксит, в което се съдържа флуанксол, е подходящо за потискане на силните емоции, тъй като има антитревожен, антистрахов ефект, намалява емоционалната реактивност, без да има сериозни потискащи ефекти или да отключи допълнително или да засили симптомите. Във връзка с безсънието и усещането за присъствието на дъщерята на ищците пояснява, че това е често срещана реакция при внезапна загуба на близък човек и представлява патологично скърбене, като усложнена реакция на скръб. Психогенните припадъци са провокирани от силен психичен стрес, с който лицето не може да се справи и контролира и затова са телесен израз на психично напрежение. Разстройството в адаптацията е психиатрично, болестно състояние, при което в резултат на остър хроничен стрес, личността се дезадаптира, като има коренна промяна в начина на живот и най-често срещаните симптоми са безпокойство, безпомощност, затваряне в себе си, ограничаване на контакти, безсъние, натрапчиво припомняне на събитието, които са универсална реакция при тежки психотравматични събития. В случая това състояние, вместо да отзвучи за обичайните 6-8 месеца, продължава повече от година и така се диагностицира като умерено тежък депресивен епизод. Към момента на изготвяне на заключението – 28.10.24г. и при двамата ищци са налице симптоми на Умерено-тежък депресивен епизод по реактивен тип.

От показанията на разпитаните по делото свидетели М Ю М и Н М И – съседни на ищците, се установява, че отношенията между С и родителите й били много добри, живеели заедно, нямало скандали и кавги. Смъртта й много ги променила – станали затворени, постоянно намръщени, непрекъснато плачели, все още доста жалеели за нея. Всяка седмица ходели на гробищата и като се върнели плачели и се затваряли в къщи. С им била надеждата, само за нея говорили. Все още били в стрес и не се чувствали добре. В. не можела да спи, Р. ходел на работа, но не можел да работи както преди. Според свидетелката И все още не могат да приемат смъртта на детето

си, постоянно плачели.

Въз основа на гореустановеното съдът прави извода, че между ишците и починалата С е била установено силна връзка на привързаност, любов, доверие и грижовност. Загубата е сполетяла внезапно родителите, като се е отразила изключително силно върху психическото им състояние. Ишците са развили умерено-тежък депресивен синдром, психопатологии като илюзии, халюцинации и психогенни припадъци, както и продължително безсъние, стрес, липса на удоволствие и усещане за невъзвратимост и безпомощност. Тази силна травма ще съпътства ишците до края на живота им, а към настоящия момент все още не е изцяло преодоляна.

При определяне размера на дължимото застрахователно обезщетение съдът е длъжен да съобрази и икономическата конюнктура в страната към момента на произшествието, размерът на минималната РЗ за 2022г. – 710лв, лимитите на застрахователно покритие на ЗЗ „ГО“ на автомобилистите, които след 2018г. съгласно чл.492 КЗ за неимуществени вреди в следствие на телесно увреждане за всяко събитие са 10 420 000лв, които лимити обаче са само ориентир, но не и самостоятелен критерий при определяне на обезщетението /реш.23/25.03.14г. по т.д. № 11154/13г., второ т.о. на ВКС и реш. 157/28.11.14г. по т.д. № 3040/13г., второ т.о. на ВКС/, както и общественото възприемане на справедливостта на всеки отделен етап от развитието на обществото, критерий за което се явяват лимитите на застрахователните суми за неимуществени вреди, установени в действащите през съответните периоди Наредби за задължителното застраховане.

Съобразявайки всичко гореизложено, настоящият състав намира, че обезщетение в размер на по 200 000лв за всеки един от ишците, ведно със законната лихва от предявяване на застрахователната претенция – 18.01.23г. до окончателното изплащане на задължението, е адекватно и съобразено както с реално претърпените болки и страдания, така и с практиката на касационната инстанция, поради което исковите претенции следва да бъдат уважени до този именно размер.

Като е достигнал да идентични фактически констатации и правни изводи първоинстанционния съд е постановил законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден.

По разноските за настоящото производство:

С оглед изхода на спора пред настоящата инстанция на процесуалния представител на ищците адв.С Ж от АК – София, с рег.№ от Единния адв.регистър ***** се дължи адв.възнаграждение за защита срещу жалбата на застрахователя с материален интерес по 50 000лв за всеки по реда на чл.38 ал.1 т.2 от ЗАдв. в размер общо на 5 580лв. с ДДС / половината от дължимото според този материален интерес възнаграждение за всеки един от ищците – по 2 790лв с ДДС, доколкото вида и обема на оказаната адв.помощ във въззивното производство повтаря тази, оказана в първоинстанционното производство/.

Застрахователното дружество претендира адв.възнаграждение за отговор на въззивната жалба на ищците и процесуално представителство по делото в общ размер на 9300лв или по 4 650лв за всеки един от тях. Съдът присъжда адв.възнаграждение в размер на 4 650лв общо, по 2 325лв за всеки от ищците, доколкото вида и обема на оказаната адв.помощ във въззивното производство повтаря тази, оказана в първоинстанционното производство.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 499/02.12.2024 г., постановено по т.д.№ 231/2023г. по описа на Варненския окръжен съд, търговско отделение.

ОСЪЖДА Р. Р. Н. с ЕГН NNNNNNNN и В. А. Н. с ЕГН *****, и двамата от с.Синдел, община Аврен, област Варна да заплатят на „Алианц Ферзихерунгс АГ“, ФР Германия адв.възнаграждение за настоящата инстанция в общ размер на 4 650лв.

ОСЪЖДА „Алианц Ферзихерунгс АГ“, ФР Германия, да заплати на адв.С Ж от АК – София, с рег.№ от Единния адв.регистър ***** адв.възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 5 580лв. с ДДС.

Решението може да се обжалва пред ВКС на РБ в едномесечен срок от съобщаването му на страните по реда на чл.280 ал.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____